EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 26.2.2021.
COM(2021) 104 final

2021/0052 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobravanju, na temelju Uredbe (EU) 2020/672, privremene potpore Estoniji radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Uredbom Vijeća (EU) 2020/672 („Uredba o instrumentu SURE”) propisan je pravni okvir za financijsku potporu Unije državama članicama u kojima je zbog izbijanja bolesti COVID-19 došlo do ozbiljnih gospodarskih poremećaja ili kojima ozbiljno prijete takvi poremećaji. Potpora iz instrumenta SURE namijenjena je prvenstveno za financiranje programâ skraćenog radnog vremena ili sličnih mjera kojima je cilj zaštititi zaposlene i samozaposlene osobe i na taj način smanjiti stopu nezaposlenosti i gubitak prihoda, te dodatno, za financiranje nekih zdravstvenih mjera, osobito na radnom mjestu.

Estonija je 4. veljače 2021. podnijela zahtjev za financijsku pomoć Unije na temelju Uredbe o instrumentu SURE. U skladu s člankom 6. stavkom 2. Uredbe o instrumentu SURE, Komisija se savjetovala s estonskim tijelima kako bi provjerila iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih rashoda koji se izravno odnose na programe skraćenog radnog vremena i slične mjere te zdravstvene mjere uzrokovane izbijanjem bolesti COVID-19. To se konkretno odnosi na:

(a) programe skraćenog radnog vremena za očuvanje radnih mjesta. Cilj je bio pružiti potporu zaposlenicima u privatnom sektoru čije su plaće/nadnice ili radno vrijeme privremeno smanjeni zbog značajnog utjecaja izvanredne situacije tako da se zaposlenicima osigura do 70 % prosječne mjesečne plaće ili nadnice, s ograničenjem od 1000 EUR po zaposleniku mjesečno. Odnosi se na privremenu mjeru za razdoblje izvanredne situacije od ožujka do svibnja 2020. S obzirom na to da izvanredna situacija i dalje utječe na zapošljavanje, u lipnju 2020. program potpore privremeno nezaposlenim radnicima je produljen, a uvjeti su prilagođeni tako da je državna potpora po zaposleniku smanjena do 50 % njegove prosječne mjesečne plaće ili nadnice s ograničenjem od 800 EUR po zaposleniku. Kako bi dobila državnu potporu za zaposlenike poduzeća su morala mjesečno plaćati najmanje 150 EUR (na bruto osnovi) po zaposleniku, tako da je svaki zaposlenik primao mjesečni dohodak od najmanje 584 EUR, što je jednako minimalnoj plaći;

(b) naknadu za očuvanje dohotka roditelja koji su tijekom izvanredne situacije morali prestati s radom kako bi skrbili o svojoj djeci s posebnim obrazovnim potrebama. To je bila privremena mjera za razdoblje izvanredne situacije od 12. ožujka do 17. svibnja 2020. Naknada se izračunavala na temelju socijalnog poreza na plaće ili nadnice pojedinog roditelja u 2019. Potporom je pokriveno 70 % prosječne dnevne plaće ili nadnice jednog roditelja;

(c) program skraćenog radnog vremena za samostalne umjetnike, sportske trenere i voditelje zborova i plesnih skupina. To je bio privremeni program za razdoblje izvanredne situacije od 1. ožujka do 31. svibnja 2020. Samostalni umjetnici primili su potporu u iznosu jednakom minimalnoj nadnici za razdoblje od dva mjeseca. Voditeljima zborova i folklornih skupina i sportskim trenerima osigurana je državna potpora koja je iznosila 70 % prosječne plaće ili nadnice za razdoblje od listopada 2019. do veljače 2020., s ograničenjem od 1000 EUR po zaposleniku mjesečno. Sportski treneri primali su potporu u iznosu od 50 % svoje redovne plaće/nadnice, a ostalih 50 % plaćale su sportske organizacije;

(d) zdravstvenu mjeru koja se sastoji od javnih rashoda za osobnu zaštitnu opremu i dodatne opće potrepštine i potrošni materijal;

(e) kratkoročni program potpore bolnicama za nadoknadu troškova zapošljavanja privremenog osoblja za COVID-19 odjele i jedinice intenzivne njege te plaćanje produljenog radnog vremena liječnika, medicinskih sestara i drugog osoblja. Njime su pokriveni troškovi

dodatne potrebe za osobljem u COVID-19 odjelima i jedinicama intenzivne njege u bolnicama. Dodatno osoblje zaposleno je s višom plaćom (koeficijent 2,0) kako bi ostalo motivirano tijekom izvanredne situacije;

(f) naknade za zaposlenike za prva tri dana bolovanja tijekom razdoblja izvanredne situacije od 13. ožujka do 17. svibnja 2020. Povećano korištenje bolovanja i dopusta radi pružanja skrbi zbog bolesti COVID-19 kompenzirano je osobama u sustavu estonskog zavoda za zdravstveno osiguranje za prva tri dana bolovanja (koja obično plaća zaposlenik).

Estonija je Komisiji dostavila relevantne informacije.

Uzimajući u obzir dostupne dokaze, Komisija predlaže Vijeću da donese provedbenu odluku o odobravanju financijske pomoći Estoniji u skladu s Uredbom o instrumentu SURE radi potpore navedenim mjerama.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovaj je Prijedlog u cijelosti usklađen s Uredbom Vijeća (EU) 2020/672, na temelju koje je i sastavljen.

Prijedlog je dopuna drugom instrumentu prava Unije za potporu državama članicama u izvanrednim situacijama, a to je Uredba Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije („Uredba (EZ) br. 2012/2002”). Uredba (EU) 2020/461 Europskog parlamenta i Vijeća, kojom je taj instrument izmijenjen da bi se njegovo područje primjene proširilo na izvanredna stanja velikih razmjera u području javnog zdravlja i definirale određene operacije prihvatljive za financiranje, donesena je 30. ožujka 2020.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog je dio raznih mjera donesenih kao odgovor na aktualnu pandemiju bolesti COVID-19, kao što je „Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus”, i dopunjuje druge instrumente za potporu zapošljavanju, kao što su Europski socijalni fond i Europski fond za strateška ulaganja/InvestEU. Korištenjem operacija uzimanja i davanja zajmova radi potpore državama članicama u ovom konkretnom slučaju izbijanja bolesti COVID-19 ovaj Prijedlog služi kao druga crta obrane za financiranje programâ skraćenog radnog vremena i sličnih mjera kojima se pomaže zaštiti radnih mjesta, a time i zaposlenih i samozaposlenih osoba od rizika od nezaposlenosti.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova za ovaj instrument Uredba Vijeća (EU) 2020/672.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Prijedlog se temelji na zahtjevu države članice i dokaz je europske solidarnosti koja se očituje u financijskoj pomoći Unije u obliku privremenih zajmova državi članici pogođenoj izbijanjem bolesti COVID-19. Kao druga crta obrane, takva financijska pomoć privremena je potpora državi za povećane javne rashode za programe skraćenog radnog vremena i slične mjere za zaštitu radnih mjesta, a time i zaposlenih i samozaposlenih osoba od rizika od nezaposlenosti i gubitka prihoda.

Takva će potpora pomoći pogođenim građanima i pridonijeti ublažavanju izravnih socioekonomskih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti. Ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva instrumenta.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Savjetovanje s dionicima nije moglo biti provedeno zbog žurnosti pripreme Prijedloga da bi ga Vijeće moglo pravovremeno donijeti.

- **Procjena učinka**

Procjena učinka nije provedena zbog žurnosti Prijedloga.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Komisija bi trebala moći ugovoriti zaduživanje na financijskim tržištima u svrhu korištenja istih sredstava u obliku zajmova namijenjenih državi članici koja je zatražila financijsku pomoć iz instrumenta SURE.

Osim jamstava od država članica, u okvir su ugrađene i druge sigurnosne mjere kako bi se zajamčila financijska solidnost programa:

- rigorozan i konzervativan pristup financijskom upravljanju;
- struktura portfelja zajmova koja ograničava rizik koncentracije, izloženost na godišnjoj razini i prekomjernu izloženost prema državama članicama pojedinačno, istovremeno osiguravajući dostatna sredstva za dodjelu državama članicama kojima su najpotrebnija i
- mogućnost obnavljanja zajma.

2021/0052 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobravanju, na temelju Uredbe (EU) 2020/672, privremene potpore Estoniji radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020. o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19 [1], a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Estonija je 4. veljače 2021. podnijela zahtjev za financijsku pomoć Unije kojom bi dopunila svoje nacionalne mjere za ublažavanje učinaka izbijanja bolesti COVID-19 i njezinih socioekonomskih posljedica za radnike i samozaposlene osobe.

(2) Očekuje se da će izbijanje bolesti COVID-19 i izvanredne mjere koje je Estonija uvela za ograničavanje izbijanja te bolesti i njezinih socioekonomskih i zdravstvenih posljedica ozbiljno utjecati na javne financije. U Komisijinoj jesenskoj prognozi 2020. procijenjeno je da će Estonija do kraja 2020. zabilježiti deficit opće države od 5,9 % i dug opće države od 17,2 % bruto domaćeg proizvoda (BDP). U Komisijinoj zimskoj privremenoj prognozi 2021. predviđeno je smanjenje BDP-a Estonije za 2,9 % u 2020.

(3) Izbijanje bolesti COVID-19 dovelo je do imobilizacije znatnog dijela radne snage u Estoniji. To je uzrokovalo iznenadno i znatno povećanje javnih rashoda Estonije u području programa skraćenog radnog vremena i sličnih mjera te pribjegavanje relevantnim zdravstvenim mjerama povezanima s izbijanjem bolesti COVID-19, kako je navedeno u uvodnim izjavama od 4. do 9.

(4) Vladinom uredbom br. 130 „Tööhõiveprogramm 2017.–2020.” od 17. studenoga 2016., kako je izmijenjena 2020.[2], kako je navedeno u zahtjevu Estonije od 4. veljače 2021., uveden je program skraćenog radnog vremena za očuvanje radnih mjesta (na snazi od 23. ožujka 2020.). Cilj je bio pružiti potporu zaposlenicima u privatnom sektoru čije su plaće ili radno vrijeme privremeno smanjeni zbog značajnog utjecaja izvanredne situacije tako što se zaposlenicima osiguralo do 70 % prosječne mjesečne plaće ili nadnice, s ograničenjem od 1000 EUR po zaposleniku mjesečno. To je bio privremeni program tijekom razdoblja izvanredne situacije od ožujka do svibnja 2020. S obzirom na kontinuirani utjecaj izvanredne situacije, uredba je ponovno izmijenjena[3] s primjenom od lipnja 2020. Uvjeti programa potpore privremeno nezaposlenim

[1] SL L 159, 20.5.2020., str. 1.
[2] Riigi Teataja (u nastavku RT) I, 20.ožujka 2020., 3.
[3] RT I, 30. svibnja 2020., 4

radnicima prilagođeni su tako da je državna potpora po zaposleniku smanjena do 50 % njegove prosječne mjesečne plaće ili nadnice s ograničenjem od 800 EUR po zaposleniku. Kako bi dobila državnu potporu za zaposlenike poduzeća su morala mjesečno plaćati najmanje 150 EUR (na bruto osnovi) po zaposleniku, tako da je svaki zaposlenik primao mjesečni dohodak od najmanje 584 EUR, što je jednako minimalnoj plaći.

(5) Vladinom uredbom br. 26 „Erivajadusega lapse vanema toetuse saamise ja maksmise tingimused ning toetuse arvutamise alused" od 9. travnja 2020.[4], kako je navedeno u zahtjevu Estonije od 4. veljače 2021., uvedena je naknada za očuvanje dohotka roditelja koji su tijekom izvanredne situacije morali prestati s radom kako bi skrbili o svojoj djeci s posebnim obrazovnim potrebama. To je bila privremena mjera za razdoblje izvanredne situacije od 12. ožujka do 17. svibnja 2020. Naknada se izračunavala na temelju socijalnog poreza na plaće ili nadnice pojedinog roditelja u 2019. Potporom je pokriveno 70 % prosječne dnevne plaće ili nadnice jednog roditelja.

(6) Uredbom Ministarstva kulture br. 7 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks ette nähtud toetusmeede laulu- ja tantsupeo liikumises osalevatele kollektiividele" od 30. travnja 2020.[5] i uredbama Ministarstva kulture br. 9 „"COVID-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuuri- ja spordivaldkonnale" od 30. travnja 2020.[6] (na snazi od 3. svibnja do 11. rujna 2020.) i „Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord" od 26. studenoga 2014., kako je izmijenjena 2020.[7], kako je navedeno u zahtjevu Estonije od 4. veljače 2021., uveden je program skraćenog radnog vremena za samostalne umjetnike, sportske trenere i voditelje zborova i plesnih skupina. Odnosi se na privremenu mjeru za razdoblje izvanredne situacije zbog izbijanja bolesti COVID-19. Samostalni umjetnici primili su potporu u iznosu jednakom minimalnoj plaći za razdoblje od dva mjeseca. Voditeljima zborova i folklornih skupina i sportskim trenerima osigurana je državna potpora dohotku koja je iznosila 70 % prosječne plaće ili nadnice za razdoblje od listopada 2019. do veljače 2020., s ograničenjem od 1000 EUR. Sportski treneri primali su potporu u iznosu od 50 % svoje redovne plaće/nadnice, a ostalih 50 % plaćale su sportske organizacije.

(7) Estonija je uvela i niz zdravstvenih mjera kao odgovor na izbijanje bolesti COVID-19. U skladu sa zakonom Parlamenta „Riigi 2020 aasta lisaeelarve seadus" donesenim 15. travnja 2020.[8], kako je navedeno u zahtjevu Estonije od 4. veljače 2021., riječ je o zdravstvenoj mjeri kojom se vladi omogućila kupnja osobne zaštitne opreme, dodatnih općih potrepština i potrošnog materijala.

(8) Vladinom uredbom br. 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord" od 23. travnja 2020.[9], kako je navedeno u zahtjevu Estonije od 4. veljače 2021., uveden je kratkoročni program potpore bolnicama kako bi se nadoknadili troškovi zapošljavanja privremenog osoblja za COVID-19 odjele i

4 RT I, 10. travnja 2020., 5.
5 RT I, 30. travnja 2020., 28.
6 RT I, 9. rujna 2020., 4.
7 RT I, 5. svibnja 2020., 21.
8 RT I, 21. travnja 2020., 2.
9 RT I, 24. travnja 2020., 13.

jedinice intenzivne njege te plaćanje produljenog radnog vremena liječnika, medicinskih sestara i drugog osoblja. Njime su pokriveni troškovi dodatne potrebe za osobljem u COVID-19 odjelima i jedinicama intenzivne njege u bolnicama. Dodatno osoblje zaposleno je s višom plaćom (koeficijent 2,0) kako bi ostalo motivirano tijekom izvanredne situacije.

(9) Konačno, Vladinom uredbom br. 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord” od 23. travnja 2020.[10], kako je navedeno u zahtjevu Estonije od 4. veljače 2021., uvedena je naknada za zaposlenike za prva tri dana bolovanja. To je bila privremena mjera za razdoblje izvanredne situacije od 13. ožujka do 17. svibnja 2020. Povećano korištenje bolovanja i dopusta radi pružanja skrbi zbog bolesti COVID-19 kompenzirano je osobama u sustavu estonskog zavoda za zdravstveno osiguranje za prva tri dana bolovanja (koja obično plaća zaposlenik).

(10) Estonija ispunjava uvjete za podnošenje zahtjeva za financijsku pomoć utvrđene u članku 3. Uredbe (EU) 2020/672. Estonija je Komisiji dostavila dostatne dokaze o povećanju stvarnih javnih rashoda za 230 000 000 EUR od 1. veljače 2020. zbog nacionalnih mjera poduzetih radi ublažavanja socioekonomskih posljedica izbijanja bolesti COVID-19. To je iznenadno i znatno povećanje jer se odnosi i na nove mjere i na povećanu potražnju za postojećim mjerama, što zajedno obuhvaća znatan udio radne snage u Estoniji.

(11) Komisija se u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2020/672 savjetovala s Estonijom i provjerila je odnosi li se iznenadno i znatno povećanje stvarnih javnih rashoda izravno na programe skraćenog radnog vremena i slične mjere te primjenu odgovarajućih zdravstvenih mjera povezanih s izbijanjem bolesti COVID-19, kako je navedeno u zahtjevu od 4. veljače 2021.

(12) Stoga bi Estoniji trebalo pružiti financijsku pomoć kako bi joj se pomoglo u ublažavanju socioekonomskih posljedica ozbiljnih gospodarskih poremećaja uzrokovanih izbijanjem bolesti COVID-19. Komisija bi trebala donijeti odluke o dospijećima, iznosu obrokâ i tranši te o njihovoj isplati u bliskoj suradnji s nacionalnim tijelima.

(13) Ovom Odlukom ne bi se trebao dovoditi u pitanje ishod mogućih postupaka u vezi s narušavanjem funkcioniranja unutarnjeg tržišta, osobito na temelju članaka 107. i 108. Ugovora. Ona nema prednost pred zahtjevom iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima potencijalne državne potpore.

(14) Odluka o dodjeli financijske pomoći donesena je uzevši u obzir postojeće i očekivane potrebe Estonije, kao i zahtjeve za financijsku pomoć na temelju Uredbe (EU) 2020/672 koje su već podnijele ili ih planiraju podnijeti druge države članice, primjenjujući pritom načela jednakog postupanja, solidarnosti, proporcionalnosti i transparentnosti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Estonija ispunjava uvjete utvrđene u članku 3. Uredbe (EU) 2020/672.

[10] RT I, 24. travnja 2020., 13.

Članak 2.

1. Unija Estoniji stavlja na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 230 000 000 EUR. Maksimalno prosječno dospijeće zajma iznosi 15 godina.

2. Razdoblje raspoloživosti financijske pomoći odobrene ovom Odlukom je 18 mjeseci i počinje teći od prvog dana nakon što ova Odluka počne proizvoditi učinke.

3. Komisija financijsku pomoć Unije stavlja na raspolaganje Estoniji u najviše osam obroka. Obrok se može isplatiti u jednoj ili nekoliko tranši. Rokovi dospijeća tranši iz prvog obroka mogu biti dulji od maksimalnog prosječnog dospijeća iz stavka 1. U takvim slučajevima rokovi dospijeća sljedećih tranši utvrđuju se tako da se nakon isplate svih obroka poštuje maksimalno prosječno dospijeće iz stavka 1.

4. Prvi obrok isplaćuje se podložno stupanju na snagu sporazuma o zajmu iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/672.

5. Estonija plaća troškove Unijina financiranja iz članka 4. Uredbe (EU) 2020/672 za svaki obrok uvećane za sve naknade, troškove i izdatke Unije koji nastanu zbog bilo kojeg financiranja povezanog sa zajmom odobrenim na temelju stavka 1. ovog članka.

6. Komisija odlučuje o iznosu i isplati obroka, kao i o iznosu tranši.

Članak 3.

Estonija može financirati sljedeće mjere:

(a) program skraćenog radnog vremena za očuvanje radnih mjesta, kako je propisano Vladinom uredbom br. 130 „Tööhõiveprogramm 2017–2020” od 17. studenoga 2016., kako je izmijenjena 2020.;

(b) naknadu za očuvanje dohotka roditelja koji su tijekom izvanredne situacije morali prekinuti rad kako bi skrbili o svojoj djeci s posebnim obrazovnim potrebama, kako je propisano Vladinom uredbom br. 26 „Erivajadusega lapse vanema toetuse saamise ja maksmise tingimused ning toetuse arvutamise alused” od 9. travnja 2020.;

(c) program skraćenog radnog vremena za samostalne umjetnike, sportske trenere i voditelje zborova i plesnih skupina, kako je propisano uredbama Ministra kulture br. 7 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks ette nähtud toetusmeede laulu- ja tantsupeo liikumises osalevatele kollektiividele” od 30. travnja 2020. i uredbama br. 9 „COVID-19 puhangust tingitud erakorraline abi kultuuri- ja spordivaldkonnale” od 30. travnja 2020. i „Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord” od 26. studenoga 2014., kako su izmijenjene 2020.;

(d) zdravstvenu mjeru kojom se vladi omogućila kupnja osobne zaštitne opreme, dodatnih općih potrepština i potrošnog materijala, kako je propisano Zakonom Parlamenta „Riigi 2020. aasta lisaeelarve seadus” od 15. travnja 2020.;

(e) kratkoročni program potpore bolnicama kako bi se nadoknadili troškovi zapošljavanja privremenog osoblja za COVID-19 odjele i jedinice intenzivne njege te plaćanje produljenog radnog vremena liječnika, medicinskih sestara i drugog osoblja, kako je propisano Vladinom uredbom br. 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord” od 23. travnja 2020.;

(f) naknadu za zaposlenike za prva tri dana bolovanja, kako je propisano Vladinom uredbom br. 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord” od 23. travnja 2020.

Članak 4.

Ova je Odluka upućena Republici Estoniji.

Ova Odluka proizvodi učinke od dana priopćenja adresatu.

Članak 5.

Ova se odluka objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik